

คุณลักษณะและภาวะผู้นำท้องถิ่นที่พึงประสงค์ตามทัศนะของประชาชน
ในพื้นที่พหุวัฒนธรรมตำบลต้าบเต้า อำเภอเทิง จังหวัดเชียงราย

Desirable Characteristics and Local Leadership in the People's Perspective
among the Multicultural Area of Tab Tao Sub-district, Thoeng District,
Chiang Rai Province

วรรณิศา แสงโรจน์*
Wannisa Sangrot
อรุณี อินเทพ**
Arune Inthep
ประยูร อิมิวัตร์***
Prayoon Imimwat

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาคุณลักษณะผู้นำท้องถิ่นที่พึงประสงค์ตามทัศนะ
ของประชาชนในพื้นที่พหุวัฒนธรรมตำบลต้าบเต้า อำเภอเทิง จังหวัดเชียงราย 2) ศึกษาภาวะผู้นำท้องถิ่น
ที่พึงประสงค์ตามทัศนะของประชาชนในพื้นที่พหุวัฒนธรรมตำบลต้าบเต้า อำเภอเทิง จังหวัดเชียงราย และ
3) เปรียบเทียบคุณลักษณะและภาวะผู้นำท้องถิ่นที่พึงประสงค์ระหว่างกลุ่มชาติพันธุ์ในพื้นที่พหุวัฒนธรรม
ตำบลต้าบเต้า อำเภอเทิง จังหวัดเชียงราย โดยใช้หลักการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative research) โดยมี
กลุ่มตัวอย่างจำนวน 390 คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
และการทดสอบค่าเอฟ ผลการศึกษาพบว่า 1) คุณลักษณะผู้นำท้องถิ่นที่พึงประสงค์ตามทัศนะของประชาชน
ในพื้นที่พหุวัฒนธรรมตำบลต้าบเต้า อำเภอเทิง จังหวัดเชียงราย มีระดับความพึงประสงค์ในระดับมาก

* นักศึกษาปริญญาโท คณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย email : 668970010@cru.ac.th
Faculty of Political Science and Public Administration, Chiang Rai Rajabhat University

** อาจารย์ คณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย email : Arune.int@cru.ac.th
Faculty of Political Science and Public Administration, Chiang Rai Rajabhat University

*** รองศาสตราจารย์ประจำคณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย email : Prayoon.imi@cru.ac.th
Faculty of Political Science and Public Administration, Chiang Rai Rajabhat University

2) ภาวะผู้นำท้องถิ่นที่พึงประสงค์ตามทัศนะของประชาชนในพื้นที่พหุวัฒนธรรมตำบลบ่อเต่า อำเภอเทิง จังหวัดเชียงราย มีระดับความพึงประสงค์ในระดับมาก และ 3) ผลการเปรียบเทียบคุณลักษณะและภาวะผู้นำท้องถิ่นที่พึงประสงค์ตามทัศนะของประชาชนในพื้นที่พหุวัฒนธรรมตำบลบ่อเต่า อำเภอเทิง จังหวัดเชียงราย จำแนกตามกลุ่มชาติพันธุ์พบว่า มีคุณลักษณะและภาวะผู้นำท้องถิ่นที่พึงประสงค์ แตกต่างกัน มีคู่ของกลุ่มชาติพันธุ์แตกต่างกัน จำนวน 4 คู่ คือ ม้งกับเมี่ยน ม้งกับพื้นเมือง เมี่ยนกับอาข่า และอาข่ากับพื้นเมือง

คำสำคัญ: คุณลักษณะผู้นำ ภาวะผู้นำ พหุวัฒนธรรม

Abstract

This research aims to 1) study the desirable characteristics of local leaders from the perspective of the people in the multicultural area of Tab Tao Subdistrict, Thoeng District, Chiang Rai Province, 2) examine the desirable leadership qualities of local leaders as perceived by the residents of the multicultural area of Tab Tao Subdistrict, Thoeng District, Chiang Rai Province, and 3) compare the desirable characteristics and leadership qualities of local leaders among different ethnic groups in the multicultural area of Tab Tao Subdistrict, Thoeng District, Chiang Rai Province. The research employs a quantitative approach, with a sample size of 390 individuals. Data analysis was conducted using percentage, mean, standard deviation, and F-test. The study's findings revealed that 1) the desirable characteristics of local leaders, as perceived by the residents in the multicultural area of Tab Tao Subdistrict, Thoeng District, Chiang Rai Province, are rated at a high level, 2) the desirable leadership qualities of local leaders, according to the residents in the multicultural area of Tab Tao Subdistrict, Thoeng District, Chiang Rai Province, are also rated at a high level, and 3) the comparison of desirable characteristics and leadership qualities among different ethnic groups in the multicultural area of Tab Tao Subdistrict, Thoeng District, Chiang Rai Province, shows significant differences among four pairs of ethnic groups: Hmong and Yao, Hmong and Native, Yao and Akha, and Akha and Native.

Keywords: Leadership characteristics, Leadership, Multicultural

บทนำ

องค์การบริหารส่วนตำบล ในฐานะองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบหนึ่ง เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีขนาดเล็กที่สุด และมีความสำคัญต่อท้องถิ่นเป็นอย่างมาก เพราะเป็นหน่วยงานที่ใกล้ชิดกับประชาชนมากที่สุด และมีส่วนสำคัญในการทำให้ประชาชนในท้องถิ่นได้มีโอกาสในการปกครองตนเอง ตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ (ประธาน สุวรรณมงคล, 2540) และตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 กำหนดให้โครงสร้างขององค์การบริหารส่วนตำบล มีนายกองค์การบริหารส่วนตำบลคนหนึ่งซึ่งมาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชนตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น และสภาองค์การบริหารส่วนตำบลประกอบด้วยสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลจำนวนหมู่บ้านละสองคน ซึ่งเลือกตั้งขึ้นโดยราษฎรผู้มีสิทธิเลือกตั้งในแต่ละหมู่บ้านในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลนั้น ซึ่งต่อมาตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล (ฉบับที่ 7) พ.ศ. 2562 ได้แก้ไขให้จำนวนสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลมาจากการเลือกตั้งหมู่บ้านละ 1 คน นายกองค์การบริหารส่วนตำบลและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล เป็นบุคลากรที่มีความสำคัญมากขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เนื่องจากเป็นผู้ที่มีบทบาทอย่างสำคัญในการบริหารงาน โดยจะเป็นผู้ที่มีอำนาจหน้าที่ ตามกฎหมายในการตัดสินใจกำหนดนโยบายในการจัดทำบริการสาธารณะด้านต่าง ๆ ที่จะดำเนินการในพื้นที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น ๆ

โดยในพื้นที่ตำบลตบเต่า อำเภอเทิง จังหวัดเชียงราย เป็นพื้นที่หนึ่งที่มีความหลากหลายทางชาติพันธุ์ มีขนาดพื้นที่จำนวน 247 ตารางกิโลเมตร ประกอบด้วย 25 หมู่บ้าน ประชากรในพื้นที่ตำบลตบเต่า แบ่งออกเป็น 4 กลุ่มชาติพันธุ์ ได้แก่ ชนพื้นเมือง ชาติพันธุ์ม้ง ชาติพันธุ์อาข่า และชาติพันธุ์เมี่ยน (องค์การบริหารส่วนตำบลตบเต่า, 2566) จึงเป็นพื้นที่ที่เต็มไปด้วยประชาชนที่มีความหลากหลาย ทั้งในด้านเชื้อชาติ ภาษา ความเชื่อ ศาสนา วิถีชีวิต และประเพณีต่าง ๆ ผู้ที่จะมาเป็นผู้บริหารท้องถิ่นนี้จำเป็นต้องมีความสามารถที่จะตอบสนองต่อความต้องการและความคาดหวังของประชาชนที่มีความหลากหลายเหล่านี้ได้ และนอกจากนี้ยังจะต้องมีความเป็นผู้นำที่จะสามารถชักนำ จูงใจคนให้เชื่อและมีความประพฤติที่จะเป็นแบบอย่างให้ผู้อื่น ในด้านของการมีจิตสาธารณะ เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตน สามารถสร้างแรงบันดาลใจให้กับผู้อื่นได้

จะเห็นได้จากการเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นเมื่อปี พ.ศ. 2564 ที่ผ่านมา ผลการเลือกตั้งผู้ที่ได้รับคะแนนเสียงมากที่สุด คือ นายเอกชัย หาญสุวรรณชัย ผู้มีชาติพันธุ์ม้ง ได้รับคะแนนเสียงจากหมู่บ้าน หมู่ที่ 5 หมู่ที่ 6 หมู่ที่ 7 หมู่ที่ 18 และหมู่ที่ 22 ซึ่งประชาชนในหมู่บ้านเป็นชนพื้นเมืองมากกว่า นายอุทัย ทองทั่ว และนายธนพล ธนันต์วัฒน์ ที่เป็นชนพื้นเมืองเช่นเดียวกัน (แบบรายงานผลการนับคะแนนเลือกตั้ง (ผู้บริหารท้องถิ่น) ตำบลตบเต่า (ผ.ถ. 5/7), 2564) หรือในกรณีของการเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล

ในบ้านไทยสามัคคี หมู่ที่ 16 นายสันติ ฉั่วตระกูล ที่เป็นชนพื้นเมืองได้รับคะแนนเสียงจากประชาชนที่เป็นชาติพันธุ์ม้ง มากกว่านายสมพร แซ่หาญที่เป็นชาติพันธุ์ม้งเช่นเดียวกันกับประชาชนในหมู่บ้าน ผลการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในครั้งนี้ แสดงให้เห็นถึงการตัดสินใจเลือกของประชาชนนั้นไม่ได้ขึ้นอยู่กับความเป็นชาติพันธุ์เดียวกันเท่านั้น แต่อาจมีคุณลักษณะหรือความเป็นผู้นำที่ผู้ลงสมัครรับเลือกตั้งได้แสดงออกมา และตรงกับความต้องการของประชาชน จนได้รับความไว้วางใจให้เข้ามาดำรงตำแหน่งผู้นำท้องถิ่น

จากที่กล่าวมาข้างต้น ผู้ศึกษาเห็นว่าการศึกษาถึงคุณลักษณะและภาวะผู้นำท้องถิ่นที่พึงประสงค์ตามทัศนคติของประชาชนในพื้นที่พหุวัฒนธรรม เพื่อให้ทราบถึงคุณลักษณะและภาวะผู้นำท้องถิ่นที่พึงประสงค์ตามทัศนคติของประชาชนในพื้นที่ตำบลตำบลเต่า อำเภอเทิง จังหวัดเชียงราย ที่มีความหลากหลายทางชาติพันธุ์ ซึ่งอาจมีความคิด ความเชื่อ และความต้องการที่แตกต่างกัน สามารถที่จะนำผลการวิจัยไปเป็นข้อมูลสำหรับผู้ที่ต้องการเข้าสู่การเมืองท้องถิ่นได้ใช้เป็นแนวทางการปฏิบัติ รวมถึงการส่งต่อข้อมูลผลการวิจัยในการส่งเสริมพัฒนาคนตามพหุปัญญาให้เต็มตามศักยภาพ ให้ได้รับความไว้วางใจและได้รับเลือกให้เป็นตัวแทนของประชาชน

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาคุณลักษณะผู้นำท้องถิ่นที่พึงประสงค์ตามทัศนคติของประชาชนในพื้นที่พหุวัฒนธรรมตำบลตำบลเต่า อำเภอเทิง จังหวัดเชียงราย
2. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำท้องถิ่นที่พึงประสงค์ตามทัศนคติของประชาชนในพื้นที่พหุวัฒนธรรมตำบลตำบลเต่า อำเภอเทิง จังหวัดเชียงราย
3. เพื่อเปรียบเทียบคุณลักษณะและภาวะผู้นำท้องถิ่นที่พึงประสงค์ระหว่างกลุ่มชาติพันธุ์ในพื้นที่พหุวัฒนธรรมตำบลตำบลเต่า อำเภอเทิง จังหวัดเชียงราย

สมมติฐานของการวิจัย

ชาติพันธุ์ที่แตกต่างกันทำให้คุณลักษณะและภาวะผู้นำท้องถิ่นที่พึงประสงค์ตามทัศนคติของประชาชนในพื้นที่พหุวัฒนธรรมตำบลตำบลเต่า อำเภอเทิง จังหวัดเชียงรายแตกต่างกัน

ทบทวนวรรณกรรม

แนวคิดเกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้นำ

คุณลักษณะของผู้นำได้มีการอธิบายไว้อย่างหลากหลาย จนกระทั่ง Ralph M. Stogdill (1974) ได้ทำการศึกษาในปี 1948 สรุปได้ว่ารูปแบบของคุณลักษณะของผู้นำยากที่จะแยกออกจากปัจจัยที่มีผลกระทบจากสถานการณ์ ต่อมาในปี 1974 ได้มีการทบทวนคุณลักษณะของผู้นำอีกครั้ง และสรุปเป็นคุณลักษณะของผู้นำ จำนวน 6 ประการ (พิพัฒน์ นนทนาธรณ์, 2556) ประกอบด้วย

1. ลักษณะทางกายภาพ เช่น รูปร่าง ความสง่างาม น้ำหนัก ส่วนสูง และเป็นผู้มีรูปร่างแข็งแรง
2. ภูมิหลังทางสังคม เช่น การศึกษา สถานภาพทางสังคม
3. สติปัญญาความรู้ความสามารถ เช่น สติปัญญา ความเด็ดขาด ความรู้และความสามารถในการแก้ปัญหา มีการตัดสินใจที่ดี มีทักษะในการสื่อความหมายและการพูด
4. ลักษณะทางบุคลิกภาพ เช่น ความเชื่อมั่นในตนเอง ความสามารถในการปรับตัว มีความสามารถในการควบคุมอารมณ์
5. ลักษณะที่เกี่ยวกับงาน เช่น ความต้องการความสำเร็จ ไม่ย่อท้อต่ออุปสรรค มีความคิดริเริ่มและสร้างสรรค์
6. ลักษณะทางสังคม เช่น เป็นที่ยอมรับของสมาชิกและคนอื่น ความสามารถที่จะร่วมมือกับคนอื่น การชอบสังคมและมีทักษะด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล

จากแนวคิดคุณลักษณะผู้นำข้างต้น จะเห็นว่าเป็นคุณลักษณะผู้นำที่มีทั้งลักษณะทั้งภายในและภายนอก ซึ่งว่าด้วยเรื่องของ ลักษณะทางกายภาพ ภูมิหลังทางสังคม สติปัญญาความรู้ความสามารถ ลักษณะทางบุคลิกภาพ ลักษณะที่เกี่ยวกับงาน และลักษณะทางสังคม โดยผู้วิจัยได้ดัดแปลงแนวคิดดังกล่าวมาสร้างเป็นเครื่องมือในการวิจัยเพื่อให้ได้มาซึ่งคำตอบของวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาคุณลักษณะผู้นำท้องถิ่นที่พึงประสงค์ตามทัศนะของประชาชนในพื้นที่พหุวัฒนธรรมตำบลเต่า อำเภอกิ่งจังหวัดเชียงราย

ทฤษฎีภาวะผู้นำการปฏิรูป

ภาวะผู้นำการปฏิรูปได้ถูกนำเสนอโดย James M. Burns (1978) ได้กล่าวถึงภาวะผู้นำการปฏิรูปจะเกิดขึ้นเมื่อบุคคลได้เข้ามาเกี่ยวพันกันในหนทางที่ผู้นำและผู้ตามสร้างความสัมพันธ์ด้านศีลธรรมและแรงจูงใจระดับสูง ผู้นำการปฏิรูปสามารถบันดาลใจให้ผู้ตามเปลี่ยนความคาดหวัง รับรู้และจูงใจให้ทำงานเพื่อเป้าหมายร่วมกัน (พิพัฒน์ นนทนาธรณ์, 2556) ซึ่งเกิดได้ใน 3 ลักษณะ คือ

1. ผู้นำแบบแลกเปลี่ยน คือ ผู้นำมีปฏิสัมพันธ์กับผู้ตามเพื่อแลกเปลี่ยนผลประโยชน์ซึ่งกันและกัน

2. ผู้นำแบบเปลี่ยนแปลง คือ ผู้นำและผู้ตามมีปฏิสัมพันธ์กันในลักษณะยกระดับความต้องการซึ่งกันและกัน ก่อให้เกิดการเปลี่ยนสภาพทั้งสองฝ่าย

3. ผู้นำแบบจริยธรรม คือ ผู้นำมีปฏิสัมพันธ์กับผู้ตาม ในด้านที่ผู้นำมุ่งเน้นตอบสนองความต้องการและความจำเป็นอย่างแท้จริงของผู้ตาม

ซึ่งต่อมา Benard Bass (1985) ได้ทำการต่อยอดความคิดของ Burns จนเป็นทฤษฎีภาวะผู้นำการปฏิรูปของ Bass ซึ่งได้กล่าวว่า เป็นผู้ที่กระตุ้นและสร้างแรงบันดาลใจให้กับผู้ตามเพื่อให้บรรลุผลลัพธ์ที่ไม่ธรรมดา และในกระบวนการพัฒนาความสามารถในการเป็นผู้นำของตนเอง และยังได้อธิบายอีกว่าการเป็นผู้นำไม่ใช่เพียงแค่การใช้อำนาจที่จะทำให้ผู้ตามต้องทำตามความต้องการของผู้นำเพียงเท่านั้น แต่ยังมีส่วนประกอบอื่นด้วย คือ การกระตุ้นทางปัญญา การสร้างแรงบันดาลใจ และการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกชนเมื่อรวมกันแล้วทำให้เกิดความสัมพันธ์ระหว่างผู้นำและผู้ตาม ก่อให้เกิดความเปลี่ยนแปลงทางด้านทัศนคติ แรงจูงใจ และความพยายามของผู้ตาม โดยผู้ตามไม่จำเป็นต้องต้องฟังพาดูตลอดเวลา แต่ผู้นำต้องสร้างความผูกพัน มีรางวัลเพื่อเป็นแรงจูงใจในการทำงานให้ได้ตามเป้าหมายขององค์การ (สรลณี คงบุญ, 2565)

ภาวะผู้นำการปฏิรูปมุ่งไปที่ผลการปฏิบัติงานของผู้ตามและการพัฒนาผู้ตามให้บรรลุศักยภาพสูงสุด ผู้ที่แสดงออกถึงภาวะผู้นำการปฏิรูปมักมีค่านิยมภายในและอุดมคติที่แข็งแกร่ง และจูงใจผู้ตามอย่างมีประสิทธิภาพ ให้กระทำการใด ๆ ที่สนับสนุนการทำดีที่ยิ่งใหญ่มากกว่าการทำเพื่อตัวเอง (พิพัฒน์ นนทนาธรรม, 2556) ประกอบด้วย

1. การกระตุ้นภูมิปัญญา (Intellectual Stimulation) ผู้นำการปฏิรูปไม่เพียงแต่ทำทนายสถานการณ์ปัจจุบันแต่ยังสนับสนุนความคิดสร้างสรรค์ระหว่างผู้ตาม ผู้นำจะส่งเสริมให้ผู้ตามคิดค้นวิธีการใหม่ๆ ในการทำสิ่งต่างๆ และหาโอกาสใหม่ๆ ในการเรียนรู้

2. การพิจารณาเชิงปัจเจกบุคคล (Individualized Consideration) ผู้นำการปฏิรูปสนับสนุนและส่งเสริมผู้ตามอย่างแตกต่างกันเป็นรายบุคคล โดยเปิดโอกาสทางการสื่อสารให้ผู้ตามสามารถเสนอความเห็นต่างๆ และผู้นำก็สามารถที่จะแสดงถึงการรับรู้การทำประโยชน์ของผู้ตามแต่ละคนได้โดยตรง

3. การจูงใจด้วยแรงบันดาลใจ (Inspirational Motivation) ผู้นำการปฏิรูปมีวิสัยทัศน์ที่แจ่มชัด และสามารถที่จะเชื่อมต่อไปยังผู้ตาม นอกจากนี้ยังสามารถช่วยให้ผู้ตามได้รับประสบการณ์ที่จูงใจและน่าหลงใหลในการเติมเต็มเป้าประสงค์ต่างๆ

4. ความเสน่ห์หรืออิทธิพลเชิงอุดมการณ์ (Charisma or Idealized Influence) ผู้นำการปฏิรูปทำหน้าที่เป็น “แบบอย่าง” สำหรับผู้ตาม เนื่องจากผู้ตามจะมีความไว้วางใจและนับถือผู้นำ

จากทฤษฎีภาวะผู้นำข้างต้น เป็นทฤษฎีภาวะผู้นำที่เข้ากับยุคสมัยใหม่ ที่มีความเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลาผู้วิจัยได้นำทฤษฎีผู้นำที่ว่าด้วยเรื่องการกระตุ้นภูมิปัญญา การพิจารณาเชิงปัจเจกบุคคล การจูงใจด้วยแรงบันดาลใจ และความเสน่ห์หรืออิทธิพลเชิงอุดมการณ์ มาสร้างเป็นเครื่องมือในการวิจัย

เพื่อให้ได้มาซึ่งคำตอบของวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาภาวะผู้นำท้องถิ่นที่พึงประสงค์ตามที่คณะของประชาชนในพื้นที่พัฒนาธรรมตำบลตำบลเต่า อำเภอเทิง จังหวัดเชียงราย

แนวคิดพัฒนาธรรม

แนวคิดพัฒนาธรรมปรากฏขึ้นภายใต้เงื่อนไขทางการเมืองและสังคมของโลกหลังยุคอาณานิคม และกระแสทุนนิยม ที่ต้องการรื้อถอน และกัดเซาะความชอบธรรมของรัฐ และกลุ่มวัฒนธรรมหลักที่พยายามผสมกลมกลืน สร้างความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน และสร้างศูนย์กลางของอำนาจ บนพื้นฐานแนวคิดเอกนิยม และสากลนิยม (แพร์ ศิริศักดิ์ดำเกิง, 2549) เป็นแนวคิดหลังสมัยใหม่เน้นความหลากหลายทางวัฒนธรรม และไม่มองว่าสังคมสามารถผสมผสานเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันได้ เพราะในความจริงไม่มีสังคมใดที่สร้างขึ้นมาจากคนกลุ่มเดียวหรือมีความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน (อานันท์ กาญจนพันธุ์, 2551)

แนวคิดพัฒนาธรรมมักถูกกล่าวถึงความแตกต่างและความหลากหลายทางวัฒนธรรม ซึ่งความแตกต่างที่เกิดขึ้นมักแสดงออกมาเป็นอัตลักษณ์ โดยมีความเชื่อในการธำรงรักษาอัตลักษณ์ของตนเองจากการสืบทอดทางวัฒนธรรมดั้งเดิมที่สั่งสมมาเป็นระยะเวลายาวนาน มีความภาคภูมิใจในความเป็นมาของบรรพบุรุษ และมีความรู้สึกเป็นอันหนึ่งอันเดียวกับวัฒนธรรมของตน และดำรงอยู่ในความแตกต่างทางวัฒนธรรมอย่างมั่นคง (พิพัฒน์ จรัสเพชร, 2564)

นอกจากนี้แนวคิดพัฒนาธรรม ยังหมายถึง ความหลากหลายทางวัฒนธรรมภายในกรอบของรัฐ ประชาชาติหมายถึง วัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์ และเชื้อชาติต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งกลุ่มที่ไม่ได้ครองอำนาจทางการเมือง ในขณะที่กลุ่มผู้ครองอำนาจทางการเมืองก็มีนโยบายที่พร้อมจะจัดการกับชนกลุ่มน้อยต่าง ๆ เหล่านี้ ในขณะที่ชนกลุ่มน้อยก็มีนโยบาย และแนวทางการเมืองที่จะทำให้กลุ่มของตัวเองเข้าไปมีบทบาทในทางการเมืองหรือมีอำนาจทางการเมือง (ธเนศ วงศ์ยานนาวา, 2549 อ้างถึงใน แพร์ ศิริศักดิ์ดำเกิง, 2549)

แนวคิดพัฒนาธรรมมีแนวคิดพื้นฐานเกี่ยวกับความแตกต่างและหลากหลายทางวัฒนธรรม 3 มิติด้วยกัน (Blum, Lawrence A., 1998 อ้างถึงใน แพร์ ศิริศักดิ์ดำเกิง, 2549) คือ

1. ยืนยันอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมของกลุ่มตัวเอง และเรียนรู้คุณค่าของมรดกทางวัฒนธรรมของกลุ่มตน
2. เคารพและมีความปรารถนาที่จะเรียนรู้เพื่อทำความเข้าใจและเรียนรู้วัฒนธรรมของคนอื่น
3. ให้คุณค่าความหลากหลายทางวัฒนธรรม เอาใจใส่ต่อการดำรงอยู่ของกลุ่มวัฒนธรรมที่แตกต่าง โดยมีวัตถุประสงค์ให้ผู้คนมีความเคารพวัฒนธรรมที่แตกต่างในพื้นที่ต่าง ๆ ทั้งที่โรงเรียน ในเมืองและในสังคม ซึ่งกลุ่มวัฒนธรรมต่าง ๆ ดำรงอยู่ร่วมกัน

โดยสรุปแนวคิดพัฒนาธรรม คือ ความหลากหลายทางเชื้อชาติ ศาสนา วัฒนธรรม ที่มีความเป็นอัตลักษณ์เป็นของตนเอง ผ่านการสืบทอดมาจากบรรพบุรุษที่สั่งสมมาอย่างยาวนาน และมีความพยายามที่จะเรียนรู้และเข้าใจในวัฒนธรรมอื่น ๆ พร้อมทั้งจะเรียนรู้ในการที่จะอยู่ร่วมกันในสังคมที่แตกต่าง

จากแนวคิดพหุวัฒนธรรมข้างต้น สอดคล้องกับภาพรวมเชิงพื้นที่ของพื้นที่ตำบลตำบลเต่า อำเภอกะเทิง จังหวัดเชียงราย ที่มีความหลากหลายทางเชื้อชาติ ศาสนา ความเชื่อ วัฒนธรรม และการคงไว้ซึ่งความเป็นอัตลักษณ์ตามชาติพันธุ์ของตน

วิธีดำเนินการวิจัย

งานวิจัยเรื่อง คุณลักษณะและภาวะผู้นำที่พึงประสงค์ในพื้นที่พหุวัฒนธรรม ตำบลตำบลเต่า อำเภอกะเทิง จังหวัดเชียงรายในครั้งนี้ ใช้หลักการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative research) โดยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ ประชาชนในเขตพื้นที่ตำบลตำบลเต่า อำเภอกะเทิง จังหวัดเชียงราย จำนวน 25 หมู่บ้าน ประชากรทั้งหมด 15,302 คน (จากฐานข้อมูลสถิติประชากรทางการทะเบียนราษฎร ณ กันยายน 2566)

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้จากการสุ่มจากประชากร โดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างใช้สูตรของ Taro Yamane ได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่างจำนวน 390 คน แล้วใช้วิธีการคัดเลือกแบบกำหนดโควตากระจายไปตามหมู่บ้านต่าง ๆ ตามสัดส่วน แล้วจึงดำเนินการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ

การสุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีการคัดเลือกแบบกำหนดโควตา

$$\text{สูตร การสุ่มตัวอย่าง} = \frac{N_1 \times n}{N}$$

N = จำนวนประชากรทั้งหมด

N_1 = จำนวนประชากรทั้งหมด

n = จำนวนประชากรทั้งหมด (390 คน)

เช่น หมู่ที่ 1 บ้านเหล่า จำนวน ประชากร 149 คน

$$\text{กลุ่มตัวอย่าง} = \frac{149 \times 390}{15,302} = 4 \text{ คน}$$

ตารางที่ 1 ตารางแสดงสัดส่วนกลุ่มตัวอย่างรายหมู่บ้าน

หมู่ที่	หมู่บ้าน	จำนวนประชากรหมู่บ้าน(คน)	กลุ่มตัวอย่าง (คน)
1	บ้านเหล่า	149	4
2	บ้านดับเต่า	658	17
3	บ้านไคร้	500	13
4	บ้านต้นเชือก	527	14
5	บ้านใจโก้	465	12
6	บ้านทรายกาศ	329	9
7	บ้านตีนเป็ด	194	5
8	บ้านปางค่า	598	16
9	บ้านร่มโพธิ์ไทย	1,062	27
10	บ้านราษฎร์รักดี	1,421	36
11	บ้านขุนต้า	545	9
12	บ้านแผ่นดินทอง	1,837	47
13	บ้านรักถิ่นไทย	278	7
14	บ้านขุนห้วยไคร้	704	18
15	บ้านรักแผ่นดิน	790	20
16	บ้านไทยสามัคคี	182	5
17	บ้านราษฎร์รักษา	623	16
18	บ้านธาตุ	319	8
19	บ้านร่มโพธิ์ทอง	313	8
20	บ้านพิทักษ์ไทย	224	6
21	บ้านเล่าตาขาว	524	14
22	บ้านไคร้เดชบุญเรือง	491	13
23	บ้านพญาเลาอุ	816	21
24	บ้านร่มฟ้าไทย	347	9
25	บ้านประชาภักดี	1,406	36
	รวม	15,302	390

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) แบ่งเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาคุณลักษณะและภาวะผู้นำที่พึงประสงค์ เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) ได้แก่ เพศ อายุ ชาติพันธุ์ ระดับการศึกษา และระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ตำบลตำบล

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้นำท้องถิ่นที่พึงประสงค์ตามทัศนะของประชาชน (ผู้วิจัยดัดแปลงจากแนวคิดของ Ralph M. Stogdill) ประกอบด้วย

- ลักษณะทางบุคลิกภาพ
- ภูมิหลังทางสังคม
- สติปัญญาความรู้ความสามารถ
- ลักษณะที่เกี่ยวกับงาน
- ลักษณะทางสังคม

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำท้องถิ่นที่พึงประสงค์ตามทัศนะของประชาชน ตามทฤษฎีภาวะผู้นำการปฏิรูปของ Bass ประกอบด้วย

- การมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์
- การสร้างแรงบันดาลใจ
- การกระตุ้นทางปัญญา
- การคำนึงถึงความเป็นปัจเจกชน

ตอนที่ 4 แบบสอบถามปลายเปิด เพื่อเปิดโอกาสให้กลุ่มตัวอย่างได้ให้ข้อเสนอแนะอย่างอิสระ

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

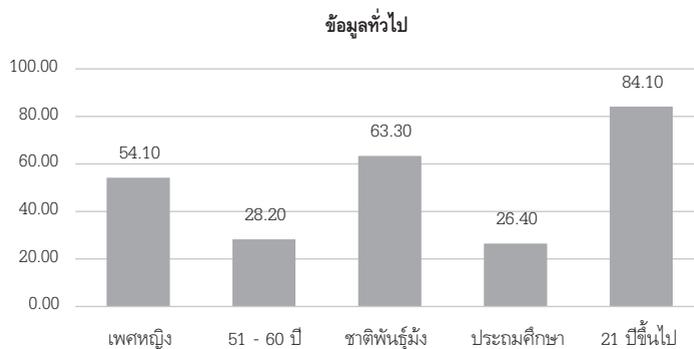
ผู้ศึกษาได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง และผู้ช่วยนักวิจัย โดยผู้ศึกษาชี้แจงทำความเข้าใจกับผู้ช่วยนักวิจัย ให้เข้าใจวัตถุประสงค์ ตลอดจนวิธีการกรอกข้อมูล ดำเนินการนำแบบสอบถามไปเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างด้วยตัวเอง และทำการรวบรวมแบบสอบถาม ตรวจสอบความสมบูรณ์ ทำการวิเคราะห์ข้อมูล

การจัดทำกับข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลจากแบบสอบถามนำมาตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล จัดระบบข้อมูล ลงรหัสข้อมูล และประมวลผลข้อมูลเพื่อคำนวณค่าสถิติเบื้องต้น และทำการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ (Statistical Package for Social Science: SPSS) โดยใช้สถิติค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis) และการทดสอบค่าเอฟ (F- test) เพื่อทดสอบสมมติฐานชาติพันธุ์ที่ต่างกันทำให้คุณลักษณะและภาวะผู้นำท้องถิ่นที่พึงประสงค์ตามทัศนคติของประชาชนในพื้นที่พหุวัฒนธรรมตำบลตำบล อำเภอเทิง จังหวัดเชียงรายแตกต่างกัน

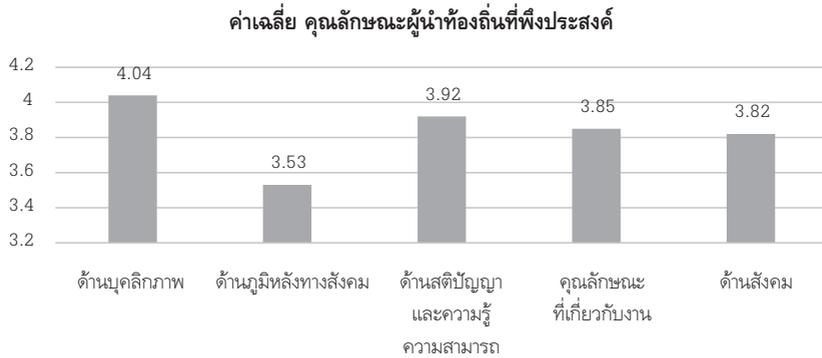
ผลการวิจัย

ผลการศึกษาวิจัยเรื่องคุณลักษณะและภาวะผู้นำท้องถิ่นที่พึงประสงค์ตามทัศนคติของประชาชนในพื้นที่พหุวัฒนธรรมตำบลตำบล อำเภอเทิง จังหวัดเชียงราย เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อนำมาวิเคราะห์ตามวัตถุประสงค์จากการศึกษาผลการวิจัย มีดังนี้

ภาพที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง โดยมีอายุอยู่ในช่วง 51 - 60 ปี เป็นชาติพันธุ์ม้งเป็นส่วนใหญ่ มีระดับการศึกษาอยู่ในระดับประถมศึกษา และอาศัยอยู่ในพื้นที่ตำบลตำบล ตั้งแต่ 21 ปีขึ้นไป

ภาพที่ 2 ค่าเฉลี่ย คุณลักษณะผู้นำท้องถิ่นที่พึงประสงค์

ผลการวิเคราะห์คุณลักษณะผู้นำท้องถิ่นที่พึงประสงค์ตามทัศนคติของประชาชนในพื้นที่พหุวัฒนธรรม ตำบลต่า อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดขอนแก่น มีระดับความพึงประสงค์ในระดับมากในทุกด้าน ($\bar{X} = 3.83$, S.D. = 0.60) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านบุคลิกภาพมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.04$, S.D. = 0.73) เช่น เป็นผู้ที่ดูแลรักษาสุขภาพร่างกายอย่างสม่ำเสมอ มีสุขภาพสมบูรณ์ แข็งแรง รองลงมาคือ ด้านสติปัญญาและความรู้ความสามารถ ($\bar{X} = 3.92$, S.D. = 0.76) เช่น เป็นผู้ที่สามารถกำหนดนโยบายและแผนงานที่สอดคล้องกับความต้องการของประชาชน และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ด้านภูมิหลังทางสังคม ($\bar{X} = 3.53$, S.D. = 0.73) เช่น เป็นผู้ที่ได้รับการยอมรับและเป็นที่รู้จักในสังคม

โดยชาติพันธุ์ม้ง ชาติพันธุ์เมี่ยน และชาติพันธุ์อาข่า มีค่าเฉลี่ยในด้านบุคลิกภาพมากที่สุด ส่วนชาติพันธุ์พื้นเมืองมีค่าเฉลี่ยด้านสติปัญญาความรู้ความสามารถมากที่สุด และชาติพันธุ์ม้ง ชาติพันธุ์อาข่า และชาติพันธุ์พื้นเมือง มีค่าเฉลี่ยด้านภูมิหลังทางสังคมน้อยที่สุด ส่วนชาติพันธุ์เมี่ยนมีค่าเฉลี่ยด้านลักษณะทางสังคมน้อยที่สุด

ภาพที่ 3 ค่าเฉลี่ย ภาวะผู้นำท้องถิ่นที่พึงประสงค์

ผลการวิเคราะห์ภาวะผู้นำท้องถิ่นที่พึงประสงค์ตามทัศนคติของประชาชนในพื้นที่พหุวัฒนธรรม ตำบลต่า อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดขอนแก่น มีระดับความพึงประสงค์ในระดับมากในทุกด้าน ($\bar{X} = 3.87$, S.D. = 0.71)

เมื่อพิจารณารายด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ ($\bar{X} = 4.03, S.D. = 0.79$) เช่น เป็นผู้ที่มีความทุ่มเทในการทำงานเพื่อให้ประสบความสำเร็จตามเป้าหมาย รองลงมาคือ ด้านการคำนึงถึงความจำเป็นปัจเจกชน ($\bar{X} = 3.90, S.D. = 0.76$) เช่น เป็นผู้ที่มอบหมายงานโดยคำนึงถึงความรู้ ความสามารถ และความถนัดของผู้ปฏิบัติงาน และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ด้านการสร้างแรงบันดาลใจ ($\bar{X} = 3.77, S.D. = 0.84$) เช่น เป็นผู้ที่สามารถเป็นแบบอย่างในการทำงาน

ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบคุณลักษณะผู้นำท้องถิ่นที่พึงประสงค์ตามทัศนคติของประชาชนในพื้นที่พหุวัฒนธรรมตำบลตบเต่า อำเภอเทิง จังหวัดเชียงราย จำแนกตามกลุ่มชาติพันธุ์พบว่า มีคุณลักษณะผู้นำท้องถิ่นที่พึงประสงค์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อวิเคราะห์รายคู่ด้วยวิธีการทาง Scheffe พบว่า มีคู่ของกลุ่มชาติพันธุ์ที่มีคุณลักษณะผู้นำท้องถิ่นที่พึงประสงค์แตกต่างกัน จำนวน 4 คู่ คือ ม้งกับเมี่ยน ม้งกับพื้นเมือง เมี่ยนกับอาข่า และอาข่ากับพื้นเมือง โดย 1) ชาติพันธุ์ม้งกับเมี่ยน มีความแตกต่างกันในด้านบุคลิกภาพ ด้านภูมิหลังทางสังคม ด้านสติปัญญาและความรู้ความสามารถ ด้านคุณลักษณะที่เกี่ยวกับงาน และด้านสังคม 2) ชาติพันธุ์ม้งกับพื้นเมือง มีความแตกต่างกันในด้านบุคลิกภาพ ด้านภูมิหลังทางสังคม ด้านสติปัญญาและความรู้ความสามารถ ด้านคุณลักษณะที่เกี่ยวกับงาน และด้านสังคม 3) ชาติพันธุ์เมี่ยนกับอาข่า มีความแตกต่างกันในด้านบุคลิกภาพ ด้านภูมิหลังทางสังคม และด้านคุณลักษณะที่เกี่ยวกับงาน 4) ชาติพันธุ์อาข่ากับพื้นเมืองมีความแตกต่างกันในด้านสติปัญญาและความรู้ความสามารถ ด้านคุณลักษณะที่เกี่ยวกับงาน และด้านสังคม

ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบภาวะผู้นำท้องถิ่นที่พึงประสงค์ตามทัศนคติของประชาชนในพื้นที่พหุวัฒนธรรมตำบลตบเต่า อำเภอเทิง จังหวัดเชียงราย จำแนกตามกลุ่มชาติพันธุ์ พบว่า มีภาวะผู้นำท้องถิ่นที่พึงประสงค์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อวิเคราะห์รายคู่ด้วยวิธีการทาง Scheffe พบว่า มีคู่ของกลุ่มชาติพันธุ์ที่มีภาวะผู้นำท้องถิ่นที่พึงประสงค์แตกต่างกัน จำนวน 4 คู่ คือ ม้งกับเมี่ยน ม้งกับพื้นเมือง เมี่ยนกับอาข่า และอาข่ากับพื้นเมือง โดย 1) ชาติพันธุ์ม้งกับเมี่ยน มีความแตกต่างกันในด้านการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ ด้านการสร้างแรงบันดาลใจ ด้านการกระตุ้นทางปัญญา และด้านการคำนึงถึงความจำเป็นปัจเจกชน 2) ชาติพันธุ์ม้งกับพื้นเมือง มีความแตกต่างกันในด้านการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ ด้านการสร้างแรงบันดาลใจ ด้านการกระตุ้นทางปัญญา และด้านการคำนึงถึงความจำเป็นปัจเจกชน 3) ชาติพันธุ์เมี่ยนกับอาข่า มีความแตกต่างกันในด้านการสร้างแรงบันดาลใจ และด้านการคำนึงถึงความจำเป็นปัจเจกชน 4) ชาติพันธุ์อาข่ากับพื้นเมือง มีความแตกต่างกันในด้านการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ ด้านการสร้างแรงบันดาลใจ ด้านการกระตุ้นทางปัญญา และด้านการคำนึงถึงความจำเป็นปัจเจกชน

จะเห็นว่าจากการวิเคราะห์เปรียบเทียบคุณลักษณะและภาวะผู้นำท้องถิ่นที่พึงประสงค์ตามทัศนคติของประชาชนในพื้นที่พหุวัฒนธรรมตำบลตบเต่า อำเภอเทิง จังหวัดเชียงราย จำแนกตามกลุ่มชาติพันธุ์พบว่า มีชาติพันธุ์จำนวน 2 คู่ ที่ไม่มีความแตกต่างกัน คือ ชาติพันธุ์เมี่ยนกับพื้นเมือง และชาติพันธุ์ม้งกับอาข่า

ซึ่งอาจเนื่องมาจากพื้นที่การอยู่อาศัยที่เห็นได้อย่างชัดเจน คือ กลุ่มชาติพันธุ์อาข่า จะมีการสร้างบ้านเรือนและอาศัยอยู่ปะปนในกลุ่มชาติพันธุ์ม้ง แต่ชาติพันธุ์เมี่ยนมีการสร้างบ้านเรือนแยกพื้นที่กับชาติพันธุ์อื่นอย่างชัดเจน เช่นเดียวกับชนพื้นเมืองที่สร้างบ้านเรือนตามพื้นที่ราบมากกว่าพื้นที่ภูเขาที่ชาติพันธุ์ม้งกับอาข่าอาศัยอยู่

อภิปรายผล

ผลจากการศึกษาคุณลักษณะและภาวะผู้นำท้องถิ่นที่พึงประสงค์ตามทัศนคติของประชาชนในพื้นที่พหุวัฒนธรรมตำบลตบเต่า อำเภอเทิง จังหวัดเชียงราย โดยมีวัตถุประสงค์ 3 ข้อ ที่ได้จากเครื่องมือการวิจัยเป็นแบบสอบถามมีประเด็นที่น่าสนใจที่จะนำมาอภิปรายเพื่อตอบวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

1. คุณลักษณะผู้นำท้องถิ่นที่พึงประสงค์ตามทัศนคติของประชาชนในพื้นที่พหุวัฒนธรรมตำบลตบเต่า อำเภอเทิง จังหวัดเชียงรายโดยรวมอยู่ในระดับมาก นั่นคือ คุณลักษณะผู้นำท้องถิ่นที่พึงประสงค์ตามทัศนคติของประชาชนจำเป็นต้องมีคุณลักษณะในด้านต่าง ๆ คือ ด้านบุคลิกภาพ สอดคล้องกับผลงานวิจัยของณทัย เลิศหล้า (2561) ได้ทำการศึกษาเรื่องทัศนคติของประชาชนต่อคุณลักษณะด้านภาวะผู้นำของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลกลุ่มทัก อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี พบว่า ประชาชนมีระดับทัศนคติต่อคุณลักษณะด้านภาวะผู้นำของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลกลุ่มทัก อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี ภาพรวมทุกด้านอยู่ในระดับมากโดยเรียงจากมากไปหาน้อย คือ ด้านบุคลิกภาพ ด้านความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ด้านการกล้าตัดสินใจ ด้านการติดต่อสื่อสาร ด้านความยุติธรรม ด้านการมีจุดมุ่งหมายในการทำงาน และด้านความน่าเชื่อถือ และในด้านสติปัญญาและความรู้ความสามารถ ที่ต้องเป็นผู้ที่สามารถกำหนดนโยบายและแผนงานได้สอดคล้องกับความต้องการของประชาชน คุณลักษณะที่เกี่ยวกับงาน ต้องเป็นผู้ที่มีความมุ่งมั่นในการทำงาน ไม่ย่อท้อต่ออุปสรรคต่างๆ ด้านสังคม ต้องมีความสามารถในการปรับตัวให้เข้ากับบุคคลต่างๆ ได้ในทุกสถานการณ์ และด้านภูมิหลังทางสังคม ต้องเป็นที่ยอมรับและรู้จักในสังคม

โดยชาติพันธุ์ม้ง ชาติพันธุ์เมี่ยน และชาติพันธุ์อาข่า มีค่าเฉลี่ยในด้านบุคลิกภาพมากที่สุด ซึ่งเป็นคุณลักษณะภายนอกที่สามารถเห็นได้อย่างชัดเจน ส่วนชาติพันธุ์พื้นเมืองมีค่าเฉลี่ยด้านสติปัญญาความรู้ความสามารถมากที่สุด และชาติพันธุ์ม้ง ชาติพันธุ์อาข่า และชาติพันธุ์พื้นเมือง มีค่าเฉลี่ยด้านภูมิหลังทางสังคมน้อยที่สุด ส่วนชาติพันธุ์เมี่ยนมีค่าเฉลี่ยด้านลักษณะทางสังคมน้อยที่สุด

2. ภาวะผู้นำท้องถิ่นที่พึงประสงค์ตามทัศนคติของประชาชนในพื้นที่พหุวัฒนธรรมตำบลตบเต่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก นั่นคือ ภาวะผู้นำท้องถิ่นที่พึงประสงค์ตามทัศนคติของประชาชนจำเป็นต้องมีภาวะผู้นำในด้านต่างๆ คือ ด้านการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ ด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกชน ด้านการกระตุ้นทางปัญญา และด้านการสร้างแรงบันดาลใจ สามารถเป็นแบบอย่างในการทำงาน และยังสอดคล้องกับผลงานวิจัยของสรลณี คงบุญ (2565) ทำการศึกษาเรื่อง ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงกับความกระตือรือร้น

ของข้าราชการในสังกัดกรุงเทพมหานคร พบว่า ระดับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ประกอบด้วยมิติอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ การสร้างแรงบันดาลใจ การกระตุ้นทางปัญญา และการคำนึงถึงความจำเป็นปัจเจกบุคคล อยู่ในระดับสูง

โดยชาติพันธุ์ม้ง ชาติพันธุ์อาข่า และชาติพันธุ์พื้นเมือง มีค่าเฉลี่ยในด้านการสร้างอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์มากที่สุด ส่วนชาติพันธุ์เมียนมีค่าเฉลี่ยด้านการคำนึงถึงความจำเป็นปัจเจกชนมากที่สุดในด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ชาติพันธุ์ม้ง คือด้านการสร้างแรงบันดาลใจ ชาติพันธุ์เมียน คือด้านการกระตุ้นทางปัญญา ชาติพันธุ์พื้นเมือง คือด้านการคำนึงถึงความจำเป็นปัจเจกชน ส่วนชาติพันธุ์อาข่ามีค่าเฉลี่ยในด้านการสร้างแรงบันดาลใจ การกระตุ้นทางปัญญา และด้านการคำนึงถึงความจำเป็นปัจเจกชนเท่าๆ กัน

3. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบคุณลักษณะและภาวะผู้นำท้องถิ่นที่พึงประสงค์ตามทัศนคติของประชาชนในพื้นที่พหุวัฒนธรรมตำบลต้า อำเภอกะทิง จังหวัดเชียงราย จำแนกตามกลุ่มชาติพันธุ์พบว่า ชาติพันธุ์ที่แตกต่างกันให้คุณลักษณะและภาวะผู้นำท้องถิ่นที่พึงประสงค์ตามทัศนคติของประชาชนในพื้นที่พหุวัฒนธรรมตำบลต้า อำเภอกะทิง จังหวัดเชียงรายแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จำนวน 4 คู่ คือ ม้งกับเมียน ม้งกับพื้นเมือง เมียนกับอาข่า และอาข่ากับพื้นเมือง ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานของงานวิจัย และสอดคล้องกับแนวคิดพหุวัฒนธรรม ที่มักกล่าวถึงความแตกต่างและความหลากหลายทางวัฒนธรรม ที่มักแสดงออกมาเป็นอัตลักษณ์ โดยมีความเชื่อในการธำรงรักษาอัตลักษณ์ของตนเองจากการสืบทอดมาจากบรรพบุรุษที่สั่งสมมาอย่างยาวนานให้ดำรงอยู่ในความแตกต่างทางวัฒนธรรมอย่างมั่นคง (พิพัฒน์ จรัสเพชร, 2564) และสอดคล้องกับการศึกษาวิจัยของ พิพัฒน์ จรัสเพชร (2564) เรื่อง พหุวัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์ : อิทธิพลที่มีต่อเรือนพื้นถิ่นในภาคเหนือของไทย ซึ่งผลสรุปได้ว่า พหุวัฒนธรรมของชนกลุ่มน้อยใน 4 ประเด็น 1) วิถีชีวิต 2) ภาษาและจารีตประเพณี 3) เชื้อชาติและอัตลักษณ์ชาติพันธุ์ และ 4) ความหลากหลายของกลุ่มชาติพันธุ์ เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการรักษาลักษณะเรือนพื้นถิ่นให้คงเดิม ตามเอกสารงานวิจัย

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้

จากผลการวิจัยที่ได้ แต่ละชาติพันธุ์มีคุณลักษณะและภาวะผู้นำท้องถิ่นที่เหมือนและแตกต่างกันไป ซึ่งจากผลการวิจัย คุณลักษณะภายนอกอย่างคุณลักษณะด้านบุคลิกภาพเป็นคุณลักษณะที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด เป็นคุณลักษณะที่เห็นได้ชัดเจนเป็นอย่างแรก จึงเป็นคุณลักษณะที่ควรแก่การพัฒนาสำหรับบุคคลที่ต้องการเข้าสู่การเมืองท้องถิ่น และในส่วนของภาวะผู้นำก็เช่นเดียวกัน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์คือการมีความเชื่อมั่นในตนเอง มีความแน่วแน่ ทุ่มเทให้กับการทำงาน จึงมีความจำเป็น

ที่บุคคลที่ต้องการได้รับความไว้วางใจจากประชาชนต้องแสดงความแน่วแน่ ทุ่มเทที่จะทำงานเพื่อสนองตอบความต้องการของประชาชน

นอกจากนี้ผู้ที่ต้องการเข้าสู่การเมืองท้องถิ่นของพื้นที่ตำบลตำบลต้องเรียนรู้และเข้าใจถึงความหลากหลายเชิงพื้นที่ ในมิติของความหลากหลายทางชาติพันธุ์ เพื่อที่จะสามารถบริหารจัดการและพัฒนาเชิงพื้นที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และยังคงต้องเป็นผู้ที่ทำหน้าที่ในการประสานความร่วมมือ ให้เกิดการร่วมมือระหว่างกลุ่มชาติพันธุ์ ไม่นำความต่างของชาติพันธุ์มาเป็นเหตุให้เกิดความแตกแยก ไม่มีการเลือกปฏิบัติ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ควรมีการศึกษาวิจัยเรื่องแนวทางการพัฒนาคุณลักษณะผู้นำที่พึงประสงค์ เพื่อใช้เป็นแนวทางสำหรับบุคคลที่ต้องการเข้าสู่การเมืองท้องถิ่นในพื้นที่พหุวัฒนธรรม โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ โดยเก็บรวบรวมข้อมูลในเชิงลึก

บรรณานุกรม

- ณททัย เลิศหล้า. (2561). **ทัศนคติของประชาชนต่อคุณลักษณะด้านภาวะผู้นำของนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ตำบลกลุ่มทัก อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี** [การศึกษาอิสระปริญญาโทมหาบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.
- พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล (ฉบับที่ 7) พ.ศ. 2562. (2562, เมษายน 16). **ราชกิจจานุเบกษา**. เล่ม 136 ตอนที่ 50. น. 151-163.
- พิพัฒน์ จรัสเพชร. (2564). พหุวัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์: อิทธิพลที่มีต่อเรือนพื้นถิ่นในภาคเหนือของไทย. **วารสารพัฒนศิลป์วิชาการ**, 5(2), 96-115
- พิพัฒน์ นนทนาถรณ์. (2556). **ภาวะผู้นำเชิงปฏิบัติการ: LIFE MODEL**. ศูนย์ผู้นำธุรกิจเพื่อสังคม มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- แพรว ศิริศักดิ์ดำเกิง. (2549). **แนวคิดพหุวัฒนธรรม**. สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ.
- สราลี คงบุญ. (2565). **ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงกับความกระตือรือร้นของข้าราชการในสังกัดกรุงเทพมหานคร**. [การศึกษาอิสระปริญญาโทมหาบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- องค์การบริหารส่วนตำบลตำบลตำบล. (2566). **ฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่นและประเพณีชาติพันธุ์ ตำบลตำบลตำบล**. องค์การ.
- อานันท์ กาญจนพันธุ์. (2551). **พหุวัฒนธรรมในบริบทของการเปลี่ยนผ่านทางสังคมและวัฒนธรรม**. อัมรินทร์.
- Bass, B. M. (1985). **Leadership and Performance**. n.p.
- Ralph M. Stogdill. (1974). **Handbook of Leadership: A Survey of Theory and Research**. n.p.